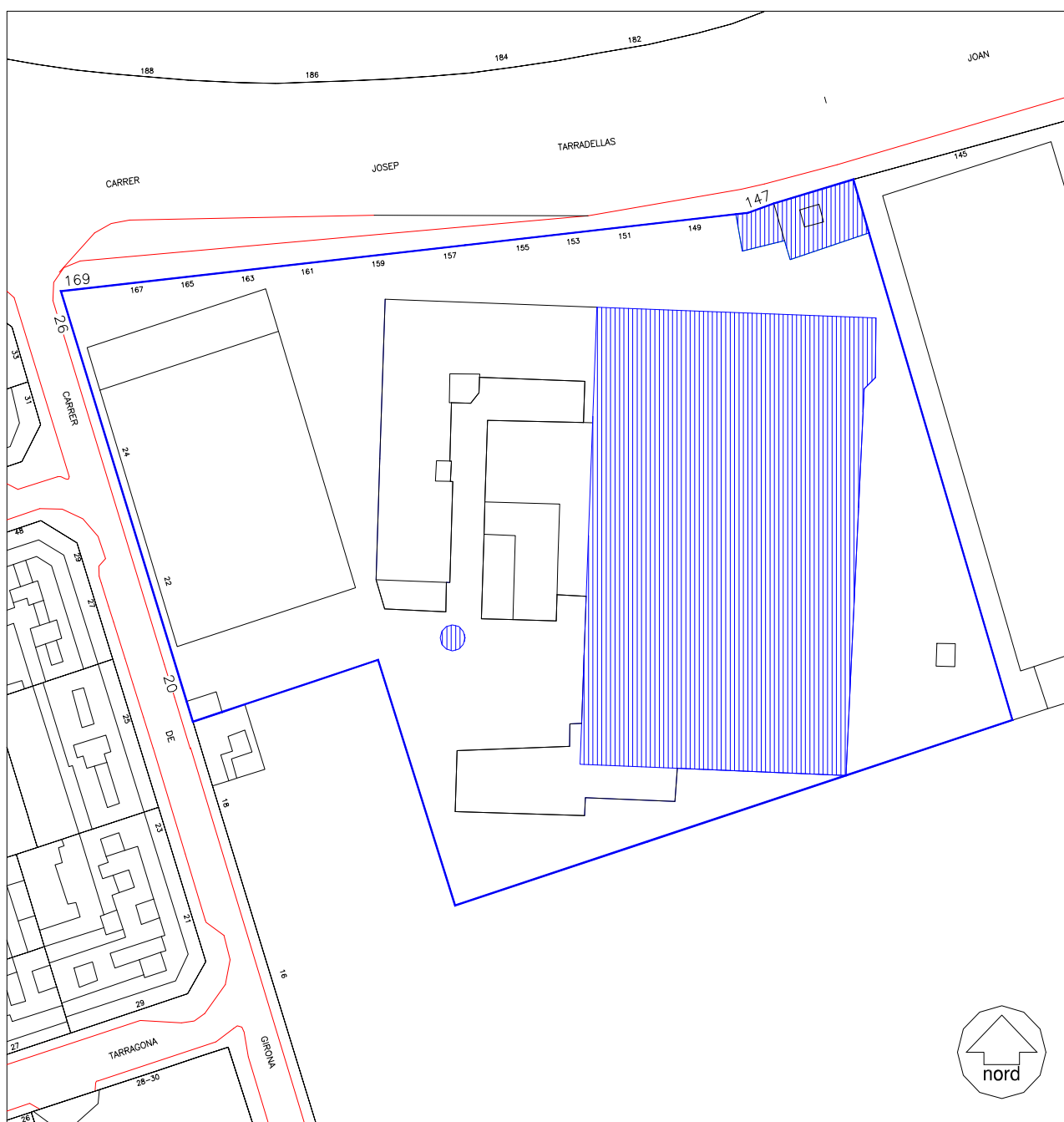

ESCALA 1:1000

ADREÇA PRINCIPAL:

Josep Tarradellas i Joan, Av. de, 147-169

ADREÇA SECUNDÀRIA:

Girona, C. de, 20-26

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC
DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

TEXT REFÓS

2001

ADREÇA PRINCIPAL: Josep Tarradellas i Joan, Av. de, 147-169

ADREÇA SECUNDARIA: Girona, C. de, 20-26

DENOMINACIÓ: Can Vilumara

CRONOLOGIA I AUTOR/S:

1906	Construcció original A. Audet Puig, arquitecte
1928	Ampliació Francisco Izard i Bas, enginyer industrial
1986-1987	Habilitació per Institut de Batxillerat

US ORIGINAL: Fàbrica de sedes.

US ACTUAL: Centre d'Ensenyament Secundari.

BIBLIOGRAFIA:

BOFILL, 1992.

CASAS, 1986 A.

DOMINGUEZ/LOPEZ/MARTINEZ/DE PLANELL, 1990 A.

GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992.

Hospitalet, 1981.

Hospitalet, 1987.

SALA/AMOROS/VILUMARA, 1991.

ARXIUS:

A.H.H. Expedients 832, 879, 891, 1215, 1695, 5692 i 7612.

AHUAD del COACB, 1980, fitxa 2

Inventariat pel Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya.

Vista general de la casa del director situada a l'entrada del recinte (Febrer 1995)

Vista general de les naus amb dents de serra (Juny 1996)

CITES:**(PEPPA)**

"Naturaleza: Vivienda unifamiliar aislada.

Valla de cerramiento y escalera de acceso a la misma.

Descripción arquitectónica: Edificio modernista fàbrica de ladrillo muy bien trabajado, el acabamiento de fachada en planta cubierta es a base de pilarcillos de obra que sirven de soporte a unas barras tubulares que hacen de barandilla.

Junto con el remate de cubierta, por debajo de éste y en una franja perimetral hay unos relieves en forma de insectos muy interesantes.

También en este edificio es muy interesante el empleo de cerámica vidriada. Sobre todo en una imagen de la Virgen, enmarcada con un dintel y unas jambas de fábrica de ladrillo.

Cubierta plana.

La valla de cerramiento de la finca y la escalera de acceso a la misma son también de fábrica de ladrillo y poseen una composición acorde con el edificio de vivienda."

(CASAS, 1986 A)

"Can Vilumara era -avui també és tancada, i el seu espai reivindicat per a usos públics- una fàbrica de teixits de seda que es va instal·lar l'any 1904. L'empresa ja existia anteriorment i tenia les seves instal·lacions a Barcelona, a l'actual emplaçament de la plaça de Francesc Macià. Se'n va haver d'anar d'allà quan es va projectar la prolongació de la Diagonal, i vingué a raure a l'Hospitalet. El xalet de les oficines ens recorda que, en el moment de la seva fundació, el modernisme era encara un estil vigent. Observem el fris de papallones de seda que evoca la dedicació de l'empresa (...) el carrer de Vilumara fou justament el camí d'accés a la fàbrica de seda des de la carretera provincial" (p. 50)

(GIMENEZ/LOPEZ/LLOREDA/RUIZ/DOMINGUEZ, 1992)

"Can Vilumara fou una de les fàbriques de teixits de seda més grans de Catalunya [...]"

Si entrem al recinte fabril ens trobem amb la porta de ferro forjat amb les inicials F. V. que fan referència al fundador de la fàbrica Francesc Vilumara.

La casa d'entrada és modernista. Destaca la utilització del maó com element decoratiu (emmarcament d'obertures, faixes, pilastres, etc.) i les reixes de la porta de ferro forjat amb motius florals. Es veuen elements ornamentals que fan referència a la seda: papallones als respiralls i plafó ceràmics de la Mare de Déu dels Angels, (patrona dels velers, treballadors manuals de la seda). A la primera planta estava la recepció i era on vivia el porter. Al primer pis hi havia l'habitatge del director. Si baixem l'escalinata veurem que darrera queda una porta de l'edifici que era on estaven les quadres dels cavalls. Cal tenir en compte que en un principi utilitzaven carros per transportar les mercaderies fins el ferrocarril o per moure-les per l'interior del recinte.

L'edifici principal, on ara està l'Institut de batxillerat és una planta amb coberta de dents de serra. Aquest tipus de construcció es feia amb l'objectiu d'aprofitar al màxim la llum natural, ja que en el moment que es va construir l'edifici no hi havia encara fluid elèctric. En un principi solament hi havia sis naus, que després s'ampliaren a deu (1929), però de més amplada degut a les necessitats de la nova maquinària. Destaca l'ornamentació amb maó i les papallones que cobreixen els respiralls. A l'interior es conserven les columnes de ferro colat. [...]

Al costat de l'edifici principal hi havia unes petites naus. En una d'elles es trobava la màquina de vapor i encara hi ha les rajoles que caracteritzen aquest tipus d'espai. També hi havia els tallers de manyeria i fusteria. En aquest edifici hi ha una obertura amb una escala que dona pas a unes galeries subterrànies que tenien uns sistemes de ventilació que condicionaven l'ambient. El treball amb la seda és molt delicat i calia obtenir unes bones condicions climàtiques (temperatura i humitat) perquè el fil tingués més resistència. L'Institut de formació professional ocupa un edifici de dues plantes. En aquest, es torna a veure la decoració amb maó, emmarcant obertures i els

respiralls ornamentats amb relleus florals. Aquí es feia l'acabament del procés productiu...

A la part última del recinte, al costat de la Farga, està la xemeneia, de base hexagonal i 60 metres d'alçada. També es troba l'altra entrada de la fàbrica, per on passaven les mercaderies i on hi havia una porteria i una bàscula" (pp. 143-144-145)

(DOMINGUEZ/LOPEZ/MARTINEZ/DE PLANELL, 1990 A)

"Els dos vitralls [de l'edifici de la màquina de vapor] són obra de Puig i Gairalt i originàriament es trobaven a l'edifici principal de la fàbrica.[...]

La remodelació de l'edifici com a centre docent , es va fer l'any 86-87. I encara no s'acabat. L'estructura bàsica de les naus és hexagonal amb bigues i columnes de ferro colat. A l'extrem d'una de les naus es pot observar un teler de "maquineta", amb les llançadores, que pertanyia a l'antiga fàbrica. Els bancs i les taules de l'aula d'Informàtica són originals de la fàbrica" (p. 29)

(SALA/AMOROS/VILUMARA, 1991)

"Vilumara va ser fundada l'any 1676 per Domingo Vilumara, comerciant de sedes de Manresa. Va aprendre a teixir i es va establir a Barcelona. En el claustre de la Catedral podem veure la seva llosa amb una llançadora gravada i un ocell. (...)

Seguint el corrent del moment, l'any 1862 es va fundar una caixa financera adjunta a la fàbrica. Aquestes caixes, en créixer, es van convertir en bancs. La Caixa Vilumara va fer la seu en un edifici que ella mateixa construí: és l'actual Museu de Cera de Barcelona".

(Hospitalet, 1981)

"Al carrer dels Alps, 153. Construcció del 1907, típica de l'era industrial. Era la porteria d'una fàbrica, ornada amb maó vist i ceràmica vidriada" (punt 2).

VALORACIÓ:

Les implantacions de grans conjunts fabrils tèxtils a l'Hospitalet tenen una cronologia relativament tardana, situant-se majoritàriament a la primera dècada de 1900. Això ha fet que aquestes grans fàbriques s'inscriguin estilísticament en el corrent arquitectònic modernista, seguit pels propietaris de les indústries per tal de significar i monumentalitzar els seus centres productius. D'aquesta manera els edificis de la fàbrica eren més que el lloc de treball i esdevenien l'ensenyà de l'empresa.

En el cas de l'antiga fàbrica de teixits de seda Vilumara, la significació venia donada, principalment, per la casa del director situada a l'accés del recinte. Es tracta d'una obra amb treball ornamental d'obra vista i on destaquen els respiralls ceràmics amb forma de les papallones de la seda, la imatge de Nostra senyora dels Àngels i el treball de ferro forjat.

A banda de la casa, són també força interessants les primitives naus dels telers, amb coberta de dent de serra ("shed") que tenen dues cronologies diferents: 1907 i 1928.

El Catàleg també inclou la xemeneia de l'antiga caldera de vapor, de planta hexagonal i força ben conservada.

L'adequació de la fàbrica com a centre docent (1986-87) ha significat una rehabilitació de les instal·lacions que ha respectat la seva fesomia, adequant només els espais interiors de les naus. Es tracta d'una operació molt lloable que mostra la viabilitat de la recuperació del patrimoni industrial, sovint ignorat, i cada cop més reivindicat com a exponent d'una arquitectura i d'una història que cal preservar.

La resta de construccions de la fàbrica no queden expressament protegides en aquest Catàleg. Això no vol dir que futures intervencions hagin de prescindir d'elles i seria

recomanable que no s'intervingués sense un estudi previ de possibles rehabilitacions (per exemple en el cas del cos on s'ubicava la màquina de vapor).

PROTECCIÓ:

Nivell C: Casa del director

Nivell D: Naus amb dents de serra.

Nivell E: Xemeneia.

CRITERIS D'INTERVENCIÓ:

El conjunt es troba ben restaurat des del moment de la seva conversió en centre docent. Es recomana que, a nivell de façanes, les futures intervencions siguin estrictament de restauració d'elements perduts o deteriorats, especialment en el cas de la casa del director.

SITUACIÓ URBANÍSTICA:

Actualment el PGM qualifica aquesta finca com a equipament (7b). Aquesta qualificació és compatible amb la conservació dels elements protegits que s'han d'entendre com a unitats estructurals no substituïbles.

